

СТАНОВИЩЕ

на доц. д-р Марио Маринов,

Катедра Социология, ЮЗУ „Неофит Рилски“

член на Научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по специалност „Социология (Процесуални аспекти при възникването и формирането на общественото мнение)“, професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата, обявен в „Държавен вестник“, бр. 61/29.07.2025 г.

Кандидат (единствен) за заемане на научната длъжност Доцент:

гл. ас. д-р Светлана Проданова Александрова

Гл. ас. д-р Светлана Александрова е защитила образователна и научна степен „Доктор по Теория и история на културата“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“ през 2014 г. с дисертация на тема „Културни политики в Европейски съюз. Между демокрация и демократизация на културата: политики на участие“.

Преди това е завършила специалност „Културен мениджмънт“ в ЮЗУ „Неофит Рилски“. От 2019 г. работи като главен асистент в Център за емпирични социални изследвания, Институт по философия и социология – БАН. Била е хоноруван преподавател в ЮЗУ „Неофит Рилски“ с лекционни курсове “Културен мениджмънт”, “Предприемачество в сферата на културата”, “Връзки с обществеността и маркетинг”, “Международни организации в културния сектор”, “Европейски културни политики”.

Добро впечатление за нуждите на настоящия конкурс, обявен за Центъра за емпирични социални изследвания, прави участието на кандидатката в проекти и емпирични изследвания, пряко свързани с темата на обявения конкурс. Има потенциал хабилитацията ѝ да се впише пряко в традициите на Центъра с оглед на кадровото му развитие.

Приложените за конкурса публикации и доказателственият материал покриват напълно законовите изисквания и критерии за заемане на длъжността „Доцент“.

Сред публикациите на гл. ас. д-р Светлана Александрова, с които тя участва в настоящия конкурс, се отличава монографията: Ченгелова, Е., Александрова, Св., Герганов, А., Иванова, Ив. (2023). Общественото мнение: същност, генезис, факторна детерминираност и интерпретации, Акад. изд. „Проф. Марин Дринов“, 327 с. Написана е като колективна монография с ясен разделителен протокол и открити

приноси от теоретичен и научно-приложен характер. Монографията разглежда общественото мнение като динамичен процес със количествен и качествен компонент. Чрез дълбочинни интервюта и фокус групи са изследвани оценки и нагласи към явлението в българското общество и са проучени актуалните схващания за общественото мнение. Тематичният анализ на данните се фокусира върху въпросите за природата на общественото мнение и неговата същност като процес. Разглежда се отношението към социалните мрежи. Откроява се ролята на три типа лидери на мнение: авторитети в близкия социален кръг; лидери на мнение във фейсбук; и лидери-водачи с харизма. Анализът на данните, получени с качествени методи показва, че общественото мнение се разбира или като израз на различни и противоположни интереси на социалните групи, формирани под влияние на икономически и политически фактори, но представяни като обществени; или като доминиращо и масово мнение, наложено от медии и политически елити, което се приема безкритично. Изследването подчертава, че макар публичността да играе решаваща роля при формирането на общественото мнение, субективното усещане за прилагането на манипулативни практики се отразява на вниманието, интереса и доверието в циркулиращите послания. Социалните мрежи и личните авторитети са възприемани като по-надеждни източници на информация. В процеса на формиране на общественото мнение се наблюдава динамично взаимодействие между външните и вътрешните фактори, като крайният резултат често е фрагментирано и поляризирано обществено мнение, ръководено не от общи ценности и рамки на развитие, а от социалните характеристики на различните обществени групи.

Другите публикации са свързани с ролята на науката, качеството на училищното образование, политически практики и механизми за влияние върху обществените представи за наука, „икономиката в сянка“, набиране на емпирична информация за количествени изследвания в онлайн среда, характеристики и механизми на влияние в процесите на формиране на общественото мнение, понятието „обществено мнение“ през призмата на публичността, масовите комуникации и демократичните практики, комуникацията на науката на всекидневно ниво от перспективата на виртуалното общуване, склонността към даване или приемане на подкуп, методологически аспекти и предизвикателствата при употребата на виртуалното пространство като изследователски терен за провеждането на качествени и количествени проучвания, проучванията на общественото мнение в българската обществена среда,

информационните и комуникационните аспекти в публичната среда при обявяването на извънредно положение.

Като препоръки към кандидатката мога да отбележа необходимостта от по-засилена международна активност и публикации в международни издания. Развитието на изследователските методи не може да остане в национални рамки в настоящия свят. Културологичната подготовка е солидна основа за разбираните на крос-културни различия и специфики на респондентите в различни държави, теми-табута и откази за даване на информация по определени теми.

Заключение:

Публикациите, изследователската и преподавателска дейност и значимостта на научните занимания ми дават основание да подкрепя гл. ас. д-р Светлана Александрова за заемане на академичната длъжност „Доцент“ по специалност „Социология (Процесуални аспекти при възникването и формирането на общественото мнение)“, професионално направление 3.1 Социология, антропология и науки за културата. Ще гласувам с „ДА“ за придобиване на академичната длъжност „Доцент“.

С уважение:

доц. д-р Марио Маринов

15 ноември 2025 г.